

10 модних слів з галузі освіти

Ментор – наставник, який має особистий досвід успіху й готовий поділитися ним зі своїм підопічним. Для свого підопічного ментор одночасно є консультантом, мудрим радником, коучем і психологом. Його головне завдання – вберегти учня від помилок і невдач. У цьому і є головна роль менторства, що дозволяє вчитися в досвідченого й успішного практика, переймати його особистий досвід і методику роботи.

Ментор дає підопічному можливість поставити запитання, які допоможуть зрозуміти психологічні та професійні особливості певної галузі.

Ментор насамперед є інсайдером, тобто не просто має теоретичні знання, а й сам пройшов той самий шлях, яким іде його підопічний. І саме тому він завжди може правильно підказати, де можуть виникнути найбільші перешкоди, і як до них правильно підготуватися. Це допоможе учневі пройти свій професійний шлях ефективно й успішно.

Тьютор – особа, яка провадить індивідуальні або групові заняття з учнями, студентами; репетитор, наставник. В університетах тьютори – помічники викладача, здебільшого аспіранти або старші студенти.

Тьютор є ключовою фігурою в дистанційному навчанні, він відповідає за проведення занять зі студентами.

Аналізуючи досвід зарубіжних університетів, можна бачити, що найчастіше розробник курсу і тьютор – одна і та ж особа.

Ключова компетентність – спеціально структурований комплекс якостей особистості, що дає можливість ефективно брати участь у різних життєвих сферах діяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів.

Відповідно до закону “Про повну загальну середню освіту”, виокремлюють такі ключові компетентності, необхідні кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

М’які навички – (soft skills) – навички, що дозволяють бути успішним незалежно від специфіки діяльності та галузі. Натомість “тверді навички” (hard skills) – це технічні навички, пов’язані з діяльністю в галузі формалізованих технологій: діловодство, логістика, керування автомобілем, програмування, метод сліпого друку тощо. Тобто це прямі професійні навички.

Традиційно називають такі м'які навички: уміння переконувати, знаходити підхід до людей, здатність бути лідером, міжособистісне спілкування, ведення переговорних процесів, робота в команді, особистісний розвиток, управління часом, ерудованість, креативність тощо.

Ці навички важливі як у роботі, так і в житті. Що вище людина підіймається кар'єрними сходами, то більшу роль відіграють саме м'які навички, адже високий пост означає високу кількість підлеглих, які потребують консультацій з різних питань.

Фахівці з персоналу твердять: співробітники, які володіють цими навичками, можуть не лише давати кращі результати, але й допомагати створювати комфортну атмосферу. Саме тому 85% тренінгових програм і курсів нині зорієнтовані на освоєння soft skills.

НУШ – «Нова українська школа», масштабна **реформа** системи загальної середньої освіти в Україні, започаткована Міністерством освіти і науки під керівництвом Лілії Гриневич і запланована на десятиріччя вперед. Ключова мета НУШ – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не лише знання, а й уміння застосовувати їх у житті.

Формула НУШ передбачає такі ключові елементи:

- новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві;
- умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно;
- наскрізний процес виховання, який формує цінності;
- децентралізація й ефективне управління, що надасть школі реальну автономію;
- педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками;
- орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм;
- нова структура школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя;
- справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти;
- сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу.

Інтеграція – об'єднання та взаємопроникнення змістових елементів у єдине ціле на основі спільного підходу.

Державний **стандарт** повної загальної середньої освіти, ухвалений Кабінетом Міністрів України 2020 року, передбачає, що учні можуть вивчати як окремі навчальні предмети, так і інтегровані курси. Формування змісту інтегрованих предметів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох інтегрованих освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Метою інтегрованого навчання є:

- формування в учнів цілісного уявлення про навколишній світ, системи знань і вмінь;
- досягнення якісної, конкурентоздатної освіти;
- створення оптимальних умов для розвитку мислення учнів;
- активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках;
- ефективна реалізація розвивально-виховних функцій навчання.

Переваги інтегрованого навчання:

- поглиблення навчального процесу;
- економія навчального часу;

- уникнення перевтоми.

Моніторинг – збирання, оброблення, зберігання та розповсюдження інформації про стан освіти, інтерпретація фактів, прогнозування динаміки й тенденцій її розвитку та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення ефективності функціонування освітньої галузі.

Моніторинг планують як систему заходів для виявлення та відстеження тенденцій у розвитку освіти. Він може бути внутрішнім (запровадженим самим закладом освіти) і зовнішнім (здійснюваним спеціальними незалежними установами).

Прикладами моніторингу якості освіти можуть бути проведені нещодавно в Україні загальнодержавне моніторингове дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи» (МДЯПО) та міжнародне дослідження якості освіти PISA.

Формувальне оцінювання – оцінювання для навчання, на відміну від підсумкового оцінювання (оцінювання результатів навчання).

Формувальне оцінювання є інтерактивним оцінюванням прогресу учнів, що дає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес. Використання формувального оцінювання дозволяє відстежувати особистісний поступ дитини, перебіг опановування нею навчального матеріалу й вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Таке оцінювання дає можливість учням усвідомлювати й відслідковувати особистий прогрес і планувати подальші кроки з допомогою вчителя. Для педагога формувальне оцінювання означає бути поруч з учнем і вести його до успіху. Учителі використовують інформацію з оцінювання для коригування навчання та забезпечення правильного виконання учнями завдань. Коли наставники регулярно залучають учнів до збирання й перевірки інформації про своє навчання, вони допомагають їм ставати відповідальними та самостійними.

Аудит – перевірка звітності та іншої інформації про діяльність установи з метою підтвердження її достовірності та законності.

Інституційний аудит закладу освіти – це зовнішнє оцінювання діяльності школи, що базується на ґрунтовному вивченні освітніх та управлінських процесів.

Такий аудит покликаний допомогти школам стати більш якісними і надалі сформувати та підтримувати культуру якості освіти, що базується на прозорості, інноваційності та партнерстві учасників освітнього процесу.

Подібні системи оцінки якості освіти успішно працюють у більшості європейських країн. Наразі її запроваджують в Україні.

Це нова для нашої країни процедура оцінювання якості освітньої діяльності шкіл. Атестація, яку раніше проходили школи, була спрямована здебільшого на формалізований контроль і перевірку. Головна ж місія аудиту – допомогти школам підвищити якість їхньої діяльності та сприяти зростанню суспільної довіри до освіти. Якщо атестація показувала школі «що не так», то інституційний аудит має показати «як зробити краще». При цьому, у школи залишається поле для вибору власної стратегії розвитку і шляхів її реалізації.

Змішане навчання – ефективне поєднання безпосередньої (очної, офлайнової) та опосередкованої (дистанційної, онлайнної) форми взаємодії студентів і викладачів.

Упродовж такого процесу студенти навчаються частково онлайн і мають елементи контролю над навчальним процесом – коли, де і як вчити матеріал.

Під час змішаного навчання гаджети і девайси використовують для спроби персоналізувати роботу кожного окремого студента.

Навчання в аудиторіях за таких умов використовують для надання студентові комплексного досвіду навчання.